

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM
VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi: № _____ 2022 yil “__” ____	“TASDIQLAYMAN” O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor _____ Bozorov O.N. “__” _____ 2022 yil
---	---

YER VA BINO- INSHOOTLAR RO‘YXATI VA HISOB
ISHCHI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	300000	-	Ishlab chiqarish texnik soha
Ta’lim sohasi:	310 000	-	Muhandislik ishi
Ta’lim yo‘nalishi:	5311500	-	Geodeziya, kartografiya va kadastr (qurilish)
	5311500		“Geodeziya, kartografiya va kadastr”(bino va inshootlar kadastr)

Jami o‘quv soati: 206 soat			
Shu jumladan			
	Jami	7-semestr	7-semestr
Ma’ruza	56 soat	28 soat	28 soat
Amaliy mashg‘ulotlar	56 soat	28 soat	28 soat
Mustaqil ta’lim soati	94 soat	47 soat	47 soat

Qarshi-2022yil

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim Vazirligi 2018 yil 18 avgust № 4 sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: M.M.Bozorov - QarMII "Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" kafedrası assestanti

Fanning ishchi o'quv dasturi "Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" kafedrası yig'ilishida (bayon №____, _____.2022y.), Geologiya va konchilik ishifakulteti Uslubiy komissiyasida (bayon №____, _____2022y.) va institut Uslubiy kengashida (bayon №____, _____2022y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

QMII O'quv- uslubiy boshqarma boshlig'i:

Sh.Turdiyev

Fakultet uslubiy komissiya raisi:

M.J.Go'firov

"Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish" Kafedra mudiri:

G'.N.Aliqulov

I.O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan O'zbekiston Respublikasida shahar qishloq aholi punkti yerlarining xisobini yuritishni tashkil qilish ishlarini o'rganish va davr talabiga moslashtirish, yer va boshqa turdagi ko'chmas mulklarni ro'yxatga olish, shahar, qishloq aholi punktlarida yer va bino-inshootlar ro'yxati va hisobini yuritishni tashkil qilish ishlarini o'rganish va bular to'g'risida to'liq ma'lumotlarga ega bo'lishlari zarur.

Yer va bino inshootlar ro'yxati va hisobi fani ixtisoslik fanlar blokiga kiritilgan kurs xisoblanib, ichinchi va to'rtinchi kursda o'qitilishi maqsadga muvofiqdir. Respublikamizda yer va bino inshootga bo'lgan xuquqiy talablar bozor iqtisodiyotiga o'tishning dastlabki kunlaridanoq orta bordi va bugungi kunda bozor munosabatlarini yanada chuqurlashtirish, jumladan, soliq, ijara, sug'urta, investitsiyalash xamda tadbirkorlikni rivojlantirish maqsadlarida davlat tomonidan yuritiladigan tadbir sifatida iqtisodiyotning asosiy yo'nalishlaridan biriga aylandi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifalari

“Yer va bino- inshootlar ro'yxati va hisobi” fanining asosiy maqsadi yer va bino-inshootlar turlari va foydalanish xususiyatlari, yer va bino-inshootlarni ro'yxatga olish, ular haqida aniq malumotlarni to'plash, ularni bir joyga malumotlar bankiga (MB) yig'ib yer va binolar -inshootlar xisobini yuritish, davlat kadastrlari yagona tizimini yuritishga qaratilgan.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi, **talaba:**

-yer va binolar va inshootlardan okilona foydalanishda yer va bino- inshootlar ro'yxati va hisobning o'rni va ahamiyatini, tuman va Shaharlarda yer va bino-inshootlar ro'yxati va hisobiniyuritish haqida **bilim va tasavvurga ega bo'lish**kerak;

-yer va bino- inshootlarni ro'yxatga olish va ularning hisobini yuritish xamda O'zbekiston Respublikasi Milliy geografik axborot tizimiga ma'lumotlarni taqdim etish ishlarini yuritishni bo'yicha **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

-yer va binolar - inshootlarga bo'lgan huquqni davlat ro'yxatidan o'tkazishda, yer va binolar - inshootlar xisobini yuritish usullari orqali O'zbekiston Respublikasining milliy xisobotini tuzish **ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.**

Ma'ruza mashg'ulotlari

T/r	7-semestr	Soat
1	“Yer, bino- inshootlar ro'yxati va hisobi” fanining vazifasi va maqsadi;	2
2	Shahar, qishloq aholi punktlari turlari va ulardan foydalanish xususiyatlari; Shahar (Shaharcha) aholi punktlaridagi yer turlari va ulardan foydalanish;	2
3	Qishloq aholi punktlaridagi va boshqa maqsaddagi yer turlari va	2

	ulardan foydalanish; Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino va inshootlar turlari va ulardan foydalanish xususiyatlari	
4	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer va bino - inshootlarga bo'lgan xuquqlar: Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer uchastkalariga bo'lgan xuquqlarning vujudga kelishi;	2
5	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni, bitimlarni tasdiqlovchi va cheklovchi hujjatlar; Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino-inshootlarga bo'lgan xuquqlarning vujudga kelishi;	2
6	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino-inshootlarga bo'lgan xuquqlarni, bitimlarni tasdiqlovchi va cheklovchi hujjatlar; Shahar, qishloq aholi punktlaridagi muammoli bino-inshootlar	2
7	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer va bino-inshootlar xatlovi:	2
8	Shahar, qishloq aholi punktlarida xatlov o'tkazish tartibi; Shahar, qishloq aholi punktlari chegaralarini aniqlash va belgilash;	2
9	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer uchastkalarini xatlovdan o'tkazish;	2
10	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino-inshootlar xatlovini o'tkazish;	2
11	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi tarixiy xududlar va bino-inshootlar xatlovini o'tkazish;	2
12	Yer uchastkasiga va bino-inshootlarga bo'lgan muhofaza zonalarini xatlov;	2
13	Shahar, qishloq aholi punktlarida yalpi xatlov o'tkazish; Xatlov natijalarini umumlashtirish, ko'rib chiqish, kelishish vatasdiqlash.	2
14	Yer va bino-inshootlar kadastr yig'majildi va kadastr raqami:	2
15	Yer va bino-inshootlar kadastr yig'majildi tarkibi va uni rasmiylashtirish tartibi; yer va bino - inshootlarning kadastr raqamini shakllantirish va berish.	2
	Jami:	28 soat
T/r	8-semestr	Soat
1	Yer va bino - inshootlarga bo'lgan xuquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish tizimi	2
2	Axborot tizimi kompleksidan foydalanib davlat ro'yxatidan o'tkazish; Yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni va u haqda tuzilgan bitimlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish ishlari tarkibi va talablari;	2
3	Bino va inshootlarga bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish ishlari tarkibi va talablari; Ipoteka va binolar va inshootlarga bo'lgan ashyoviy huquqlar ipotekasi to'g'risidagi shartnomalarni davlat ro'yxatidan o'tkazish.	2
4	Shahar, qishloq aholi punktlarida yer hisobi	2
5	Shahar, qishloq aholi punktlarida yer hisobini yuritish tartib va talablari;	2

6	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning miqdor hisobi;	2
7	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning sifat hisobi; Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning qiymatini baholashni hisobga olish tartibi;	2
8	Yer resurslarining holati to'g'risidagi milliy hisobot.	2
9	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlar hisobi Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlar hisobini yuritish tartib va talablari;	2
10	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlarning miqdor hisobi; Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlarning sifat hisobi;	2
11	Shahar, qishloq aholi punktlarida bino- inshootlarning hisobini yuritishda yalpi xatlov o'tkazish; Shahar, qishloq aholi punktlarida bino- inshootlar hisobotini (balansini) tuzish.	2
12	Yer va bino - inshootlar xisobining elektronma'lumotlar bazasini yaratish Yer va bino – inshootlarning atributiv ma'lumotlar to'plamini yaratish; Yer va bino – inshootlar tematik qatlamlari ma'lumotlarini shakllantirish va taqdim etish;	2
13	Yer va bino-inshootlarga bo'lgan huquqlarni va ma'lumotlarni "Ko'chmas mulk 3.1 S" dasturi yordamida DKYAT ma'lumotlari bazasiga online tarzda kiritish; Yer va bino-inshootlarga bo'lgan huquqlarni va ma'lumotlarni "Ko'chmas mulk 3.1 S" dasturi yordamida	2
14	DKYAT ma'lumotlari bazasidan online tarzda qidirish; Yer va bino-inshootlarni navbatchi yer-kadastr xaritasida tasvirlash.	2
	Jami:	28 soat

Ma'ruza mashg'ulotlari multimediya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

Amaliy mashg'ulotlar.

T/r	7-semestr	Soat
1	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yer uchastkalari turlari va ulardan foydalanish xususiyatlarini o'rganish va toifalarga bo'lish.	2
2	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino va inshootlar turlari va ulardan foydalanish xususiyatlarini o'rganish va klassifikatsiyalash.	2
3	Yer va binolar - inshootlarning xuquqiy xujjatlarini va ularni huquqiy taxlil qilishni o'rganish.	2
4	Yer va binolar - inshootlar xatlovini va xujjatlashtirishni o'rganish.	2
5	Yer uchastkasiga va bino-inshootlarga bo'lgan muhofaza zonalari xatlovi	2
6	Yer uchastkasiga va bino-inshootlarga bo'lgan muhofaza zonalari xatlovi	2
7	Yer va binolar - inshootlarning kadastr yig'majildini tayyorlashni va yuritishni o'rganish	2
8	Yer va binolar - inshootlarga kadastr raqamini berishni o'rganish	2

9	Yer va bino - inshootlarga bo'lgan xuquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish tizimini o'rganish.	2
10	Axborot tizimi kompleksidan foydalanib davlat ro'yxatidan o'tkazishni o'rganish.	2
11	Yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni va u haqda tuzilgan bitimlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish ishlarini o'rganish.	2
12	Bino va inshootlarga bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish ishlarini o'rganish.	2
13	Ipoteka va binolar va inshootlarga bo'lgan ashyoviy huquqlar ipotekasi to'g'risidagi shartnomalarni davlat ro'yxatidan o'tkazishni o'rganish.	2
14	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning miqdor hisobini yuritishni o'rganish.	2
	Jami:	28 soat
T/r	8-semestr	Soat
1	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning sifat hisobini yuritishni o'rganish.	2
2	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi yerlarning qiymatini baholashni hisobga olish tartibini o'rganish.	2
3	Yer resurslarining holati to'g'risidagi milliy hisobini yuritishni o'rganish.	2
4	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlarning miqdor hisobini yuritishni o'rganish.	2
5	Shahar, qishloq aholi punktlaridagi bino- inshootlarning sifat hisobini yuritishni o'rganish.	2
6	Shahar, qishloq aholi punktlarida bino- inshootlar hisobotini (balansini) tuzishni o'rganish.	2
7	Yer va bino – inshootlarning atributiv ma'lumotlar to'plamini yaratishni o'rganish.	2
8	Yer va bino – inshootlarning atributiv ma'lumotlar to'plamini yaratishni o'rganish.	2
9	Yer va bino – inshootlar tematik qatlamlari ma'lumotlarini shakllantirish va taqdim etishni o'rganish.	2
10	Yer va bino-inshootlarga bo'lgan huquqlarni va ma'lumotlarni "Ko'chmas mulk 3.1 S" dasturi yordamida DKYAT ma'lumotlari bazasiga online tarzda kiritishni o'rganish.	2
11	Yer va bino-inshootlarga bo'lgan huquqlarni va ma'lumotlarni "Ko'chmas mulk 3.1 S" dasturi yordamida DKYAT ma'lumotlari bazasidan online tarzda qidirishni o'rganish.	2
12	Yer va bino-inshootlarga bo'lgan huquqlarni va ma'lumotlarni "Ko'chmas mulk 3.1 S" dasturi yordamida DKYAT ma'lumotlari bazasidan online tarzda qidirishni o'rganish.	2
13	Yer va bino-inshootlarni navbatchi yer-kadastr xaritasida tasvirlashni o'rganish.	2
14	Yer va bino-inshootlarni navbatchi yer-kadastr xaritasida tasvirlashni o'rganish.	2
	Jami:	28 soat

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzularinomi	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1	O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi .	6
2	O'zbekiston Respublikasining Yer kodeksi.	6
3	O'zbekiston Respublikasining « Davlat yer kadastr to'g'risida»gi qonuni O'zbekiston Respublikasi « Davlat kadastrlari to'g'risida »gi qonuni	6
4	Mustakil xamdo'stlik davlatlarining yer to'g'risidagi qonunlarini o'rganish.	6
5	O'zbekiston Respublikasining "Ipoteka to'g'risida"gi qonuni.	6
6	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1997 yil 2 iyundagi "O'zbekiston Respublikasida binolar va inshootlar davlat kadastrini yuritish to'g'risid" gi 278 –son qarori.	9
7	"O'zbekiston Respublikasida Davlat kadastrlarining yagona tizimini yaratish to'g'risidagi Nizomini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori.	8
	Jami	47
8-semestr		
1	"O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Milliy axborot-kommunikatsiya tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.	6
2	"Binolar va inshootlar davlat kadastr" fani bo'yicha qo'llaniladigan asosiy tushunchalar.	6
3	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ko'chmas mulkni kadastr hisobiga olish va uni ro'yxatdan o'tkazishning keng qamrovli avtomatlashtirilgan axborotlar tizimini yaratish to'g'risida"gi qarori.	6
4	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining « Yerlarni muhofaza qilish va ulardan oqilona foydalanish borasida nazoratni kuchaytirish, geodeziya va kartografiya faoliyatini takomillashtirish, davlat kadastrlari yuritishni tartibga solish chora-tadbirlari to'g'risida »gi PF-5065-son farmoni.	6

5	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2001-yil 31 dekabrda «O'zbekiston Respublikasi xududlarini kadastr buyicha bulish xamda yer uchastkalari, binolar va inshootlarning kadastr rakamlarini shakllantirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiklash xakida»gi 492- son karori.	6
6	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil 3 avgustdagi "2016-2017 yillar davrida jismoniy va yuridik shaxslarga tegishli bo'lgan ko'chmas mulk obektlarini yalpi xatlovdan o'tkazish tartibi to'g'risida"gi 251-son qarori.	9
7	O'zbekiston Respublikasi Milliy geografik axborot tizimi.	8
		47

Fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish.

Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirishini aniqlash uchun quyidagi baholash turlari o'tkaziladi:

Oraliq baholash (OB) - semestr davomida talabaning fan o'quv dasturini tegishli tugallangan bo'lim (lar)ini o'zlashtirishini baholash usuli. OB soni (bir semestrda 2 tadan oshmasligi lozim) va shakli (suhbat, yozma ish, og'zaki so'rov, test o'tkazish, kollokvium, hisob-grafika ishi, nazorat ishi, kurs ishi, kurs loyihasi, ijodiy topshiriq va hokazo) fan xususiyati va unga ajratilgan umumiy soatlar hajmidan kelib chiqqan holda belgilanadi;

Yakuniy baholash (YAB) - semestr yakunida talabaning muayyan fan boyicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishini baholash usuli. U asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan yozma ish, og'zaki so'rov, test, ijodiy ish va boshqa shakllarda o'tkaziladi.

Talabaning fan buyicha o'zlashtirishini baholashda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi:

5 (a'lo) baho:

xulosa va qaror qabul qilish;
 ijodiy fikrlay olish;
 mustaqil mushohada yurita olish;
 olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
 mohiyatini tushunish;
 bilish, aytib berish;
 tasavvurga ega bo'lish.

4 (yaxshi) baho:

mustaqil mushohada yurita olish;
 olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
 mohiyatini tushunish;
 bilish, aytib berish;
 tasavvurga ega bo'lish.

3 (qoniqarli) baho:

mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.

2 (qoniqarsiz) baho:

dasrurni o'zlashtirmaganlik; fanning mohiyatini bilmaslik; aniq tasavvurga ega bo'lmaslik; mustaqil fikrlay olmaslik.

Dasturning informatsion – metodik ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jaryonida ta'limning quyidagi zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan:

- Yer uchastkalari huquqi va yer kadastrida sohasiga tegishli ma'ruza darslarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion va elektron – didaktik texnologiyalaridan foydalanish;

- yer uchastkalariga bo'lgan mulkiy huquq va boshqa ashyoviy huquqlarning vujudga kelishi, o'zga shaxslarga o'tishi, cheklanishi va bekor qilinishini tasdiqlovchi hujjatlarni yer kadastrida qo'llashning huquqiy tahlillari o'tkaziladigan amaliy mashg'ulotlarda aqliy, guruhli fikrlash va boshqa pedagogik texnologiyalardan foydalanish;

- yer uchastkalariga bo'lgan mulkiy huquq va boshqa ashyoviy huquqlarning vujudga kelishi, o'zga shaxslarga o'tishi, cheklanishi va bekor qilinishini tasdiqlovchi hujjatlarni yer kadastrida qo'llashning huquqiy tahlilini o'tkazish mashg'ulotlarida kichik guruhlar va indeksatsiya koeffitsientini aniqlashda kichik guruhlar musobaqalari, guruhli fikrlash pedagogik texnologiyalarini qo'llash nazarda tutilgan.

VI. Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Bobojonov A.R., Rahmonov Q.R., G‘ofirov A.J. Yer kadastrı. – T.:TIMI, 2008. – 202 b.
2. Juraqulov D.O., Yarmatova D.S. Davlat yer kadastrı.–T.: SamDAQI, 2019.– 300 b.
3. Juraqulov D.O. Yer va bino inshootlar ro‘yxati va hisobi. –T.: SamDAQI, 2019.– 560 b.
4. Juraqulov D.O. Yer va bino inshootlar huquqi. –T.: SamDAQI, 2019.– 315 b.
5. Thomas M. Lillesand, Ralph W. Kiefer, Jonathan W. Chipman. Remote sensing and image interpretation. Sixth edition – Chaudhary Press (India), 2016. – 754 p.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent. "O‘zbekiston".2016 yil.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 31 maydagi [«Yerlarni muhofaza qilish va ulardan oqilona foydalanish borasida nazoratni kuchaytirish, geodeziya va kartografiya faoliyatini takomillashtirish, davlat kadastrlari yuritishni tartibga solish chora-tadbirlari to‘g‘risida»](#) PF-5065-son farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasining 1998 yil 30 apreldagi “Yer kodeksi”.
4. O‘zbekiston Respublikasining 1998 yil 28 avgustdagi “Davlat yer kadastrı to‘g‘risida” gi Qonuni.
5. Juraqulov D.O., Pirnazarov I.M., Niyazov V.R., O‘roqov O.A. Kadastr xizmatidagi geodezik ishlar. – T.: fan va tenika, 2016. – 290 b.
6. Juraqulov D.O., Yarkulov Z.R., Burxonov T.S. Yer huquqi va kadastrı. – Samarqand: SamDAQI, 2019. – 328 b.
7. Sizov A.P.Zemleustroystvo i kadastrı. - M.: MIIGAiK, 2016. – 82s.
8. Rustamboyev M.H., va boshkalar. “Yer xuquqi”. Darslik. Toshkent davlat yuridik instituti, 2002 y.
9. Negmatov A. “Yer xuquqi”. O‘quv qo‘llanma. Toshkent Islom universiteti 2001 y.

Internet saytlari

1. <http://www.stroy.ru>
2. <http://www.rambler.ru>
3. www.kadastr.ru
4. panorama@gisinfo.ru

